

Alex Vinken, 20 x kampioen van Limburg

Alex Vinken,
19 juni 1912 - 12 januari 1983

Alex Vinken kan gezien worden als een van de grootste Limburgse spelers uit de vorige eeuw, getuige het feit dat hij maar liefst twintig maal kampioen van Limburg werd, iets wat alleen maar benaderd is door Jack Renet die de titel zeven maal voor zich op wist te eisen. In de archieven van de kampioenschappen van Limburg duikt de naam van Alex Vinken al op in 1935, want toen bereikte hij een gedeelde tweede plaats op de provinciale titelstrijd. In 1940 veroverde hij zijn eerste Limburgse titel en in 1965 zijn twintigste en laatste. Gedurende een kwart eeuw beheerste hij dus het schaken in Limburg. In een tijd dat schaken een societysport was, was het opmerkelijk dat een zoon van een mijnwerker uit de gewone arbeidersklasse een zo vooraanstaande rol voor zich op heeft kunnen eisen. Hieruit blijkt dat schaken een sport is voor iedereen, uit alle lagen van de bevolking.

Alex Vinken begon met schaken op z'n achttiende jaar. Zijn ster rees snel. Na twee jaar veroverde hij al de clubtitel van de Heerlense schaakvereniging. Daartoe schakelde hij de regerend kampioen van Limburg, W. Koblitz, uit. Hij heeft enorm veel tijd aan zijn hobby gewijd. Zijn theoretische kennis breidde hij uit door het spelen van correspondentieschaak. Zijn studie, geboren talent en fotografisch geheugen zorgden ervoor dat hij snel aan de top kwam in Limburg.

In 1940 werd hij voor het eerst Limburgs kampioen, na een beslissingswedstrijd tegen Leon Lemmens.

Naar zijn eigen zeggen, heeft Alex Vinken zijn successen mede te danken gehad aan het geduld en het begrip van zijn echtgenote, die zich voor de hobby van haar man veel heeft moeten ontzeggen. Alex' successen zijn nog groter als men bedenkt dat hij in zijn

succesvolste periode steeds een hard beroep heeft uitgeoefend. In zijn glorieperiode waren zelfs schakers als Max Euwe niet veilig voor zijn dadendrang. Zoals blijkt uit een toernooi, gespeeld in 1946 in Maastricht, waarin hij Euwe aan de rand van de afgrond bracht. Euwe kon ternauwernood het vege lijf redden met een remise. Alex Vinken staat zelfs in de theorieboeken vermeld met het Vinken-systeem. Hij heeft dit systeem na een studie van zeven jaar ontwikkeld als antwoord op de Siciliaan, een wapen, dat de zwartspeler op e4 pleegt te hanteren. Uitgangspunt van het systeem is dat wit op de tweede zet f4 speelt. Deze zet werd voorheen reeds door Philidor gespeeld, maar werd nooit verder dan enkele zetten in de theorieboeken vermeld. Alex Vinken breidde dat uit tot tien á twaalf zetten. Een van de grootmeesters die zich van dit systeem bedienden, was Larsen. Vinken paste zijn systeem vaak toe. Oud-wereldkampioen Max Euwe noemde Vinken een zeer veelbelovend schaker die het ver kon schoppen in het schaken. Euwe zei: "Als Vinken (onder betere materiële omstandigheden) in West-Nederland was geboren, dan was hij een wereldschaker

geworden." De nationale topspeler Lodewijk Prins beschreef in 1946 de hoge verwachtingen die men van Alex Vinken mocht hebben als volgt: "Voor die hoge verwachtingen is zeker een goed argument aan te voeren, want Vinken beschikt over allerlei sterk verschillende wapenen, behendigheid in combinatie zowel als eindspel, voortvarendheid zowel als geduld en list, intuïtie zowel als kennis van de theorie, die hij met grote beslistheid en nog grotere onvermoeibaarheid in toepassing brengt".

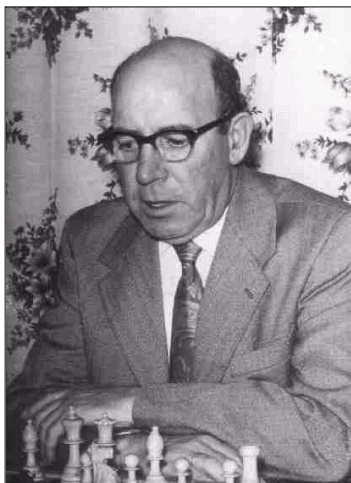
Alex Vinken schopte het inderdaad ver. Heel ver. Het grootste succes was zijn overwinning in het kandidatentoernooi in 1951 te Amsterdam voor het Nederlands kampioenschap. Tijdens het kampioenschap in 1952 had hij minder succes. Ziekte en pech achtervolgden hem. Desondanks wist hij van Cortlever en Van Steenis te winnen. Enkele malen werd hij opgesteld in landenwedstrijden, o.a. in 1952 tegen West-Duitsland. Aan het achtste bord behaalde hij anderhalf punt (uit twee partijen) tegen Duitslands nummer drie Jäger.

Alex Vinken ontving in 1971 voor zijn verdiensten op schaakgebied de eremedaille in

goud uit handen van de burgemeester van Kerkrade en tevens de onderscheiding voor het optreden als schaakambassadeur voor Kerkrade.

Op woensdag 12 januari 1983 kwam hij te overlijden. Nadat hij jarenlang voor Heerlen had gespeeld en ook lid van MSV was geworden, speelde hij nog tot het laatste moment bij de SV Kerkrade, waar hij in zijn laatste seizoen aan bord vijf voor de bondscompetitie nog een score bereikte van 3,5 uit 4. Een jaar voor zijn overlijden kreeg hij nog een eervolle vermelding bij de verkiezing 'Sportman van het jaar' in Kerkrade. Dit vanwege het behalen van het Nederlands kampioenschap veteranen in 1981, een titel die andermaal bewijst dat hij tot op gevorderde leeftijd tot de besten behoorde. In datzelfde jaar behaalde hij nog twee titels: Limburgs veteranenkampioen en clubkampioen van Kerkrade. Limburg verloor een vooraanstaand en markant persoon. Ter nagedachtenis aan Alex Vinken vernoemde de Kerkradse Schaake een jaarlijks toernooi naar hem, het "Alex Vinken toernooi". Bij zijn overlijden schreef voorzitter G. Offermans van SV Kerkrade:

"Clubgenoten, we moeten verder met een goede vriend minder. De "Oude heer" is niet meer. Een dag vantevoren schaakte hij nog tegen Henk, twee dagen daarvoor hielp hij ons eerste team weer een stapje verder op weg naar de promotie. Mond en hart liepen over van zijn hartstocht voor het schaken. Het stimuleren van jong en oud zag

hij als grootste taak. Hoeveel partijen, analyses en goede raad (die bij hem niet duur was) heeft hij ons niet gegeven?! Ik haalde hem op en bracht hem thuis. Hij hoorde bij mijn dinsdag. Het was geweldig om hem die laatste jaren onder ons te hebben. Ook voor hem!"

De "Maastrichtse variant" en het Vinken systeem

De navolgende tekst over de "Maastrichtse Variant" en het Vinken-systeem is overgenomen uit het jubileumboek dat de Maastrichtse Schaak Vereniging uitgaf bij gelegenheid van het 75-jarig bestaan in 1995.

In de schaakliteratuur valt veel te lezen over twee openingen die thuishoren bij de minder vaak gebezigde, zelfs enigszins ongebruikelijke Siciliaanse openingen. Het gaat hier om de zogenaamde Siciliaanse flanksystemen, en wel twee varianten hiervan: de "Maastrichtse Variant" en het Vinken-systeem. Hoe zien deze flank-varianten van het Siciliaans er uit?

"Maastrichtse Variant"

1. e4 c5

2. f4 ...

Vinken-systeem

1. e4 c5

2. Pc3 ...

3. f4 ...

De opmerkelijke lezer zal het opgevallen zijn dat tot nu toe steevast de aanhalingstekens

** Alex Vinken (links) in actie tegen Max Euwe tijdens het toernooi in Maastricht in 1946.*

("...") rond de woorden "Maastrichtse Variant" gezet zijn (waar dat bewust niet gebeurt bij het Vinken-systeem). De aanhalingstekens duiden op een afzwakken van de betreffende woorden. Terwijl

Maastrichtenaars, ook Maastrichtse MSV'ers, de laatsten zullen zijn die iets wat met Maastricht te maken heeft willen afzwakken, gebeurt dat hier toch. Waar het Vinken-systeem met recht en zonder twijfel een opening is die vanwege zijn originaliteit aan meervoudig Limburgs kampioen en MSV-speler Alex Vinken kan worden toegeschreven, is er bij de "Maastrichtse Variant" twijfel. Twijfel omdat de opening in andere bekende systemen terugkomt, en daardoor net zo goed een andere titel zou kunnen dragen. Het is hier niet de bedoeling een compleet, schaaktechnisch en historisch verantwoord overzicht te geven over de "Maastrichtse Variant", het Vinken-systeem en aanverwante systemen. Het is eerder een willekeurige bloemlezing over met de "Maastrichtse Variant" en het Vinken-systeem verwante openingen. De eer gaat dus wellicht te ver om te spreken over de "Maastrichtse Variant", de finale conclusie laten we overigens graag aan u als lezer over. Het hier beschrevene betekent hoe dan ook een stimulans om beide

openingsvarianten in uw eigen schaakpraktijk "nieuw leven" in te blazen. De benaming "Maastrichtse Variant" is overigens geen jonge benaming meer. Door de grote en internationale grootmeester dr. Tartakower is al in 1930 in de Berliner Schachzeitung gewag gemaakt van de "Maastrichter Variante":

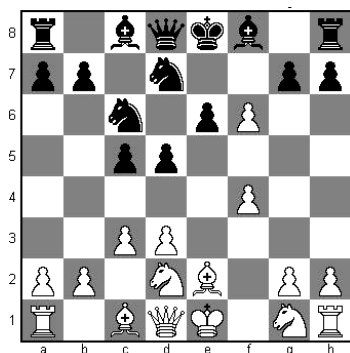
"Im schachtheoretischer Beziehung darf wohl als die "Maastrichter Variante" die sonst verschollene und verrufene Spielweise 1.e4 c5 2.f4 bezeichnet werden, die dort eifrig analysiert wird und mit deren Hilfe der Vorkämpfer der ganzen Provinz Limburg, Herr Courtens, bereits gegen verschiedene Meister erfolgreich war."

In het "Batsford Chess Openings"-boek van Kasparov en Keene (1988) zien we de "Maastrichtse Variant" terug bij de Siciliaanse openingen. Als hoofdvariant na 1.e4 c5 2.f4 geven Kasparov-Keene 2... d6 3.Pf3 a6 4.a4 Pc6 5.Le2 Pf6 6.d3 e6 6.0-0 Le7 8.Pc3 0-0 9.h3 Tb8 10.Le3 b5 met een interessante afwijking op zet 2. uit een wat verder weg verleden (Williams-Staunton, London 1851!): 2... Pc6 3.Pf3 e6 4.Lb5 g6 5.Lxc6 bxc6 6.c4 Lg7 7.De2 Db6 8.e5 Ph6 9.Pc3 Pf5 10.Pe4 en ongeveer gelijk.

De benoeming van een systeem is één punt, de inhoud ervan een ander. Naast twijfel over de originaliteit van de benaming van het 1.e4 c5 2.f4 systeem, is er ook schaaktechnisch het een en ander tegen deze opening in te brengen.

Dr. Max Euwe beschreef als volgt de onderhavige opening: "geen goede voortzetting" (Euwe, 1958).

Kort maar krachtig, zoals Euwe dat kan zijn. Euwe ziet er voor wit geen brood in. Hij vervolgt:

2... e6
3. d3 d5
En zwart staat zeer bevredigend (4.Pd2 Pc6 5.c3 Pf6 6.e5 Pd7 7.Le2 f6 8.exf6, zie diagram in de vorige kolom)

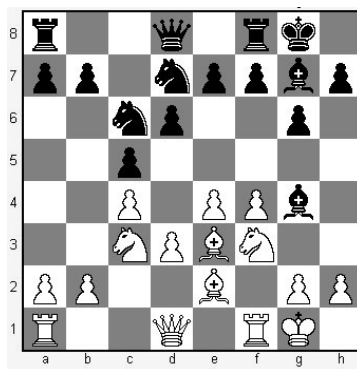
In een coproductie met Den Hertog blijkt dat nogmaals, waar Euwe onze "Maastrichtse Variant" (niet met die naam!) noemt bij de varianten op de Tsjigorin-variant: 1.e4 c5 2.De2. Over 1.e4 c5 2.f4 schrijven de twee analytici:

"Een ouderwetse opzet. Zwart krijgt met 2. ... e6 en 3. ... d5 bevredigend spel" (Den Hertog-Euwe, 1962).

Maar gelukkig zijn er ook wel pro's voor de "Maastrichtse Variant" te noemen. Wie van spanning en sensatie houdt klinken wellicht de woorden van Rolf Schwarz als muziek in de oren. 1.e4 c5 2.f4 ontlokt hem de volgende woorden: "Ein scharfer Zug für unruhige Geister" (Schwarz, 1966).

Ook hij gaat verder met:

2... e6
2... e5? 3.d3. *Der weisse Bauer f2 hat nach f2-f4 einen Aufrolpunkt.*
2... d5 3.exd5 Dxd5 4.Pc3 Dd8 5.Pf3 Pc6 6.Lc4 e6
2... d6 3.Pf3 Pf6 4.Le2 e6 5.0-0 d5 6.d3 Pc6 (FletzerBarcza, 1949)
2... Pf6 3.d3 d5 4.e5 Pg8 5.c3 Pc6 6.Le3 e6 7.Pf3 Ph6 8.g3 Pf5 9.Lf2 h5 (Popa-Pachman, 1949)
2... Pc6 3.d3 g6 4.c4 Lg7 5.Pc3 d6 6.Le2 Pf6 7.Pf3 Lg4 8.Le3 0-0 9.0-0 Pd7 (Nimzowitsch-Capablanca, 1928, zie diagram)

2... Pc6 3.Pc3 e6 4.Pf3 d5 5.Lb5 Pf6? (Pge7) 6.e5 Pd7 7.Lxc6 bxc6 8.0-0 Le7 9.d3 0-0 10.De1 Tb8 11.b3 De8 12.La3

(Kasparjan-Bronstein, 1947) Paul Boersma heeft enkele voors en tegens van de Siciliaanse flanksystemen op een rij gezet (1983). Een deel van zijn schaakboekje gaat over "het f2-f4 complex".

Het is hier zeker niet de bedoeling alle varianten na 2. f2-f4 te behandelen. Om echter meer inzicht te krijgen in de achtergrond van dit complex is het zinvol de inleiding van Boersma te herhalen.

Boersma schrijft:

"Hieronder worden die varianten behandeld, waarbij wit f2-f4 speelt en zijn koningsloper niet fianchettert. Speelt hij wel g3 en Lg2, dan wordt dat onder de "Gesloten Varianten" van het Siciliaans besproken. Een belangrijk kenmerk van de stelling die we gaan behandelen is dat de witte dame via de diagonaal e1-h4 een route heeft om de zwarte stelling te bestoken en dat is de reden waarom zwart gemakkelijk in een koningsaanval kan geraken. Aan de andere kant scheidt de ontwikkeling van de koningsloper wit problemen: die is namelijk moeilijk actief en veilig te posteren. Wit mag niet ontevreden zijn als hij de loper tegen zwarts damepaard weet te ruilen."

De varianten die bij Boersma aan bod komen en te maken hebben met de "Maastrichtse Variant" zijn:

1.e4 c5
2.f4 ...
A. ... d5
B. ... e6
C. ... Pf6
D. ... Pc6
E. ... g6

De voortzetting 2... d6 heeft geen zelfstandige betekenis in Boersma's boek, terwijl in het eerder aangehaalde "Batsford Chess Openings" van Kasparov en Keene deze variant als hoofdvariant gegeven wordt. De schrijvers en analytici zijn het blijkbaar niet met elkaar eens. In het boek van Boersma krijgt geen van de openingen een zelfstandige naam.

Tot hier over deze variant, al dan niet terecht de naam

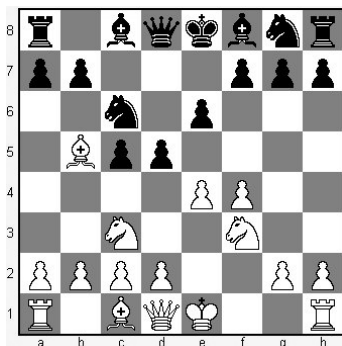
"Maastrichtse Variant" dragend.

Net zo interessant is het Vinken-systeem, waarop Boersma ook dieper ingaat. Boersma schrijft:

"Het was de Nederlander Vinken, die in de twintiger en dertiger jaren aanbeval eerst Pc3 te spelen om Pc6 af te wachten zodat de witte koningsloper dat paard kan pennen.
 Na 1.e4 c5 2.Pc3 behandelen we 2... Pc6 als hoofdvariant. De mogelijkheden na 2... d6 worden later besproken. Na 2... e6 doet wit er beter aan niet 3. f4 te spelen, want na 3...d5 staat zwart bevredigend.

Een partij van Vinken en het systeem dat naar hem genoemd is maakt duidelijk hoe machtig dit Vinken-systeem kan zijn. De partij is gespeeld tijdens het in Maastricht in 1946 gehouden Internationaal MSV toernooi. Het commentaar komt uit het toernooiboek van Lodewijk Prins, zelf deelnemer aan dit toernooi en, zoals achteraf bleek, de enige die toernooiwinnaar Euwe een vol punt wist af te snoepen. Vinken-Soultanbeieff

1. e2-e4 c7-c5
2. Pb1-c3 Pb8-c6
3. f2-f4 e7-e6
4. Pg1-f3 d7-d5
5. Lf1-b5

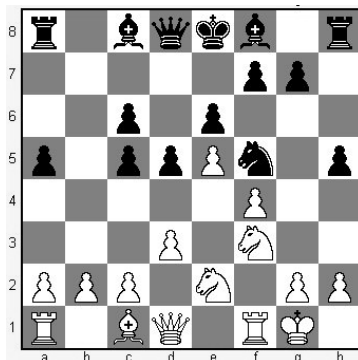
(Zie diagram. Dr. Euwe heeft ontdekt dat wit niets anders speelt dan Nimzo-Indisch met een zet extra. Daar Nimzo-Indisch een verdediging is en wit geacht wordt de aanvallende partij te zijn, zal de gekozen speelwijze slechts ingang kunnen vinden, mits blijkt, dat de extra zet in dit geval werkelijk aanval waarborgt in plaats van verdediging.
 5.... a7-a6
 Volgens Nimzo-Indische gebruiken had zwart met 5... Pge7 moeten voortzetten. Maar ook de tekstzet, gebaseerd op Siciliaanse beginselen kan onmogelijk slecht zijn.
 6. Lb5xc6 b7xc6
 7. e4-e5

Voor het afsluiten van de stelling, teneinde bedrijvigheid van zwarts lopers onmogelijk te maken, kan natuurlijk slechts worden gepleit. Toch was eerst 7. d2-d3 het best, omdat de tekstzet met 7. ...c5-c4 had kunnen worden beantwoord.

7.... Pg8-e7
 8. d2-d3 h7-h5
 Zou zwart wits plannen hebben voorzien, dan had hij alsnog op controle over veld c4 aangestuurd, opdat blokkade door c2-c4 te juister tijd had kunnen worden verhinderd. Juist was daarom 8.... a5! 9.Pe2, La6 10. b3 (anders heeft c5-c4 nog meer uitwerking) 10....c4 11.bxc4, dxc4 12. d4, c5! met kansen en tegenkansen.

9. 0-0 Pe7-f5
 Na het verzuimen van deze laatste gelegenheid tot het voorkomen van c2-c4 geraakt zwart op een hellend vlak. De helling is zwak en ruw, en de zwaartekracht wellicht niet eens onweerstaanbaar, maar het is nu eenmaal moeilijker een helling op te klauteren, dan af te glijden. Aangewezen was 9....a5 10.Pe2 La6 als voren.

10.Pc3-e2 a6-a5

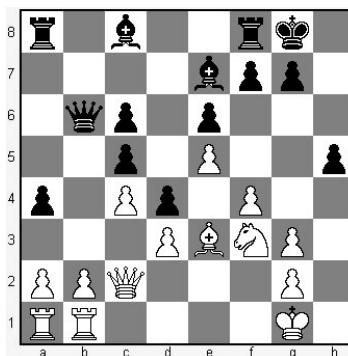
Zie diagram. Te laat. Na de insluiting van zwarts lopers met c2-c4 beschikt wit over het grootste deel der manoeuvreerruimte, een voordeel, dat in dit geval bijna niet met succes kan worden bestreden. Nadat het eerste doel van zijn opzet is bereikt behandelt Vinken de partij heel goed.

11.c2-c4 a5-a4
 12.Pe2-g3 Pf5xg3

Ook 12....Pd4 13.Le3 leidt tot ruil van den eenigen goed

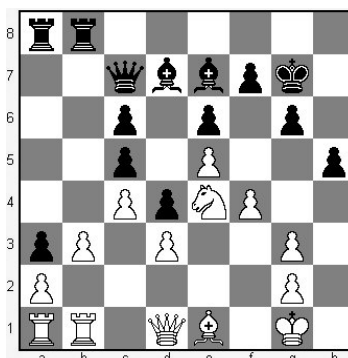
geplaatsten zwarten officier, zonder dat zwart zijn kansen kan verbeteren. Het best was 12... g6 benevens Le7 en 0-0. Soultanbeieff speelt heel dit moeilijke verdedigingsprogramma blijkbaar onder een pessimistische suggestie.

13. h2xg3 Lf8-e7
 14. Lc1-e3 0-0
 15. Dd1-c2 Dd8-b6
 16. Tf1-b1 d5-d4

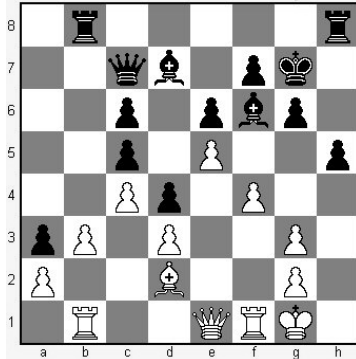
Zie diagram. Veld e4 moest zeker nooit zonder noodzaak worden prijsgegeven. Afwachten was de boodschap, b.v. 16... La6 17.Tfb8 enz., nog altijd met redelijke remisekansen. Na den tekstzet is zwart, zij het ook achter een sterke verschaning, praktisch tot ledigheid gedoemd. Aan wits kant worden de slotmaatregelen met groote breedvoerigheid getroffen.

17. Le3-f2 Lc8-d7
 18. Pf3-d2 Tf8-b8
 19. Dc2-d1 g7-g6
 20. Pd2-e4 Kg8-g7
 21. Lf2-e1 Db6-c7
 22. b2-b3 a4-a3

Zie diagram. Anders verkrijgt wit een vrijen a-pion, die bovendien nog de rol van een extra pion zou spelen. Wit heeft zijn illusie (doelwitten voor zijn loper) zoo goed mogelijk verwezenlijkt en is er van nu af op uit, dien loper toegang te verschaffen.
 23. Le1-d2 Tb8-b7

24. Dd1-c2 Ta8-h8
 25. Tb1-f1 Tb7-b8
 26. Tf1-f3 Dc7-a7
 27. Ta1-b1 Tb8-b7
 28. Dc2-d1 Tb7-b8
 29. Dd1-e1 Da7-b6
 30. Tf3-f1 Db6-c7
 31. Pe4-f6 Le7xf6?

Zie diagram. Alle lof voor wits combinatie, die een niet alledaagse diepte vertoont. Maar zij was geenszins dwingend. Na 31...Tb7 zou wit nog steeds zeer veel te bewijzen hebben gehad. Dat het zoo moeilijk is een winnende operatie voor wit aan te toonen, zwarts bijna consequent lijdelijke houding ten spijt, pleit niet voor de aanvalswaarde van het door Vinken ontworpen systeem ter bestrijding van de Siciliaansche verdediging.

32. e5xf6+ Kg7xf6

Na 32. ...Kh7 33. f5 (dreigt Lf4) 33...e5 34.Dc1 Ta8 (34....Lxf5, dan 35. Txf5, gxh5 36. La5! en Dg5) 35.Lh6 zou de helling eveneens sterker en gladder zijn geworden.

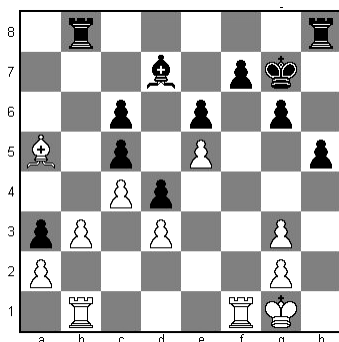
33. Ld2-a5 Dc7-d6

33...Db7 34.De5+ Ke7 35.Lc7 zou minstens de kwaliteit hebben gekost.

34. De1-e5+ Dd6xe5

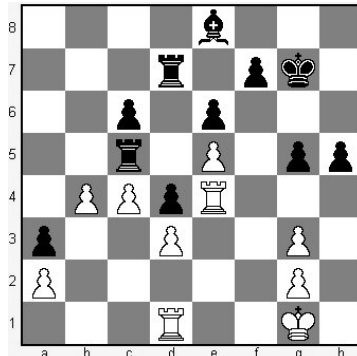
34.... Ke7 dan weer 35.Lc7!

35. f4xe5+ Kf6-g7

Zie diagram (in de vorige kolom). Een van de voornaamste pointes is, dat de pion niet kan worden genomen wegens mat op c7. Dat veld is echter in elk geval de toegang tot victorie.

36. La5-c7 Tb8-b7
 37. Lc7-d6 Th8-d8
 38. Tf1-f2 Ld7-e8
 39. Ld6xc5 Td8-a8
 40. Tb1-d1 Tb7-d7
 41. Tf2-f4 g6-g5
 42. Tf4-e4 Ta8-a5
 43. b3-b4 Ta5xc5

Zie diagram. Geen wonder, dat zwart der vertwijfeling nabij is. 43. ...Ta4 44.Tb1, f5 45.Txd4, Tb7 46. Td8, Kf7 47. Kf2 zou op den duur hetzelfde resultaat hebben gehad als de tekst zet. Zie ook 43. ..., Ta4 44. Tb1, Kg6 45. Kf1, benevens Ke2 en dan Lxd4. Later is dan zoo nodig pion a3 aan de beurt.

44. b4xc5 Td7-b7
 45. Td1-e1 Kg7-f8
 46. Kg1-f2 Kf8-e7
 47. Te4xd4 f7-f6
 48. e5xf6+ Ke7xf6
 49. Td4-d8 Le8-d7
 50. Td8-a8 e6-e5
 51. Ta8xa3 Ld7-g4
 52. Ta3-b3 Tb7-a7
 53. Te1-a1 Ta7-a5
 54. a2-a4 e5-e4
 55. d3-d4 Lg4-e6
 56. Tb3-b4 Kf6-f5
 57. Kf2-e3 Kf5-g4
 58. Ta1-a3 Kg4xg3
 59. Ke3xe4+ Kg3-g4
 60. d4-d5 Le6-d7
 61. Ke4-d4 h5-h4
 62. Tb4-b7 Zwart geeft op

Hoe vaak Vinken in zijn schaakpraktijk koos voor het Vinken-systeem is niet te achterhalen, dus ook niet hoe vaak hij er succesvol mee was. In het betreffende toernooi eindigde hij in de middenmoot. Het Vinken-systeem is overigens

geregeld (en met succes) toegepast door grootmeesters. Tot slot volgen hier nog enkele partijen van Vinken die hij speelde tijdens de persoonlijke kampioenschappen van Limburg.

Wit: Koblitz. Zwart: A.Vinken PKL 1934

1.e4 e5 2.Pf3 Pf6 3.Lc4 Pxe4 4. Pxe5 d5 5.Le2 Dg5 6.d3 Dxe5 7. dxe4 dxe4 8.Pc3 c6 9.Le3 Lb4 10.Dd4 Lxc3+ 11.bxc3 Dxd4 12. cxd4 Pd7 13.0-0-0 0-0 14.d5 cxd5 15.Txd5 Pf6 16.Tg5 Td8 17.Td1 Txd1+ 18.Lxd1 Le6 19. Ld4 Pe8 20.Kb2 f6 21.Tg3 Kf7 22.c3 Pd6 23.Lb3 Lxb3 24.axb3 Pf5 25.Th3 Kg6 26.Kc2 h4 27.Le3 h4 28.Ld4 Kh5 29.f3 exf3 30.Txf3 Pxd4+ 31.cxd4 Te8 32. Kd3 Kg5 33.Tf2 f5 34.Tc2 Te7 35.Tc8 Kf6 36.Tf8+ Tf7 37.Ta8 a6 38.b4 g5 39.Td8 g4 40.Th8 Kg5 41.Tg8+ Kf4 42.Th8 h3 43. gxh3 g3 44.hxg3+ Kxg3 45.Tg8+ Kxh3 46.Ke3 Te7+ 47.Kf3 Kh4 48.d5 Td7 49.Tb8 Kg5 50.d6 Kf6 51.Kf4 Ke6 52.Te8+ Kxd6 53. Kxf5 Kc6 54.Te4 Kb5 55.Kf4 Tc7 56.Ke3 Tc4 57.Te7 b6 58.Kd3 Txb4 59.Kc3 Tc4+ 60.Kb3 Tc5 61.Te4 a5 62.Th4 Tc6 63.Th5+ Ka6 64.Ka4 b5+ 65.Kb3 a4+ zwart wint

Wit: A.Vinken. Zwart: J.Selman PKL 1934

1.c4 Pf6 2.Pc3 e5 3.g3 Pc6 4.Lg2 Lc5 5.e3 0-0 6.Pge2 d6 7.0-0 Le6 8.b3 Dd7 9.d4 Lb4 10. d5 Lh3 11. dxc6 bxc6 12. Lb2 h5 13. Dd3 Lxc3 14. Pxc3 Ph7 15. Lxh3 Dxh3 16. De4 Pg5 17. Dg2 Df5 18. f4 Pe6 19. fxe5 Dxe5 20. Pd5 Dg5 21. Pf4 Dc5 22. Dd2 Tae8 23. Pxe6 Txe6 24. Dd4 Dg5 25. Tf5 Dxe3+ 26. Dxe3 Txe3 27. Txx5 Tfe8 28. Tf5 Te2 29. Tf2 (1-0)

Wit:A.Vinken. Zwart: L.Lemmens PKL 1940

Commentaar: A.Vinken.

1. e4 e5 2. f4 d5 (het Falkbeer-tegengambiet wordt tegenwoordig als de beste verdediging tegen het koningsgambiet beschouwd) 3. exd5 e4 4. d3 Pf6 5. dxe4

(hier kon ik met 5.Pd2 de z.g. Keres-variant spelen, die indertijd door Dr.Selman in het tijdschrift van den KNSB werd behandeld)

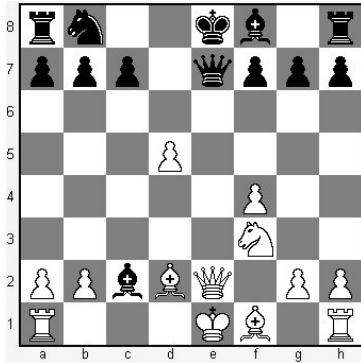
5... Pxe4 6. De2

(hier speelt men gewoonlijk 6.Pf3)

6... De7 7. Pd2 Lf5 8. Pgf3

(er dreigt 9.Pd4. Wit laat zijn pion instaan, om na slaan op c2 langs de c-lijn aan te vallen)

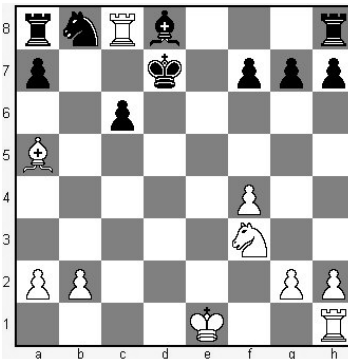
8... Pxd2 9. Lxd2 Lxc2

Zie diagram.
10. Dxe7+

(beter was geweest 10. Tc1 Le4
11. Txc7! Dxc7 12. Dxe4+ Le7
13. Lb5+ Kf8 14. Ke2 met de dreiging 15. Tc1. Na de tekstzet kan zwart gelijkspel krijgen)

10... Lxe7 11. Tc1 Le4 12. Txc7
Lxd5 13. Tc8+ Ld8 14. Lb5+ Lc6
15. Lxc6+ bxc6 16. La5 Kd7?

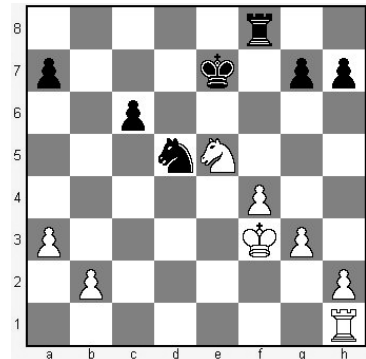

(Zie diagram. De eerste fout van zwart. Sterker was blijkens het vervolg Ke7 geweest)

17. Txd8+ Txd8 18. Pe5+!
(de pionte: pionwinst! Na
16...Ke7 was dit schaak niet mogelijk)

18... Ke8 19. Lxd8 Kxd8 20.
Pxf7+ Ke7 21. Pe5
(positioneel staat wit nu
gewonnen, niet zoozeer door zijn
pluspion, doch vooral door de
zwakke damepionnen van zwart)

21... Pa6 22. Ke2
(neemt wit op c6 dan rukt de
zwarte koning op en vroeg of
laat verliest wit iets op de
damevleugel)
22... Pb4 23.a3 Pd5 24.Kf3 Tf8
25.g3

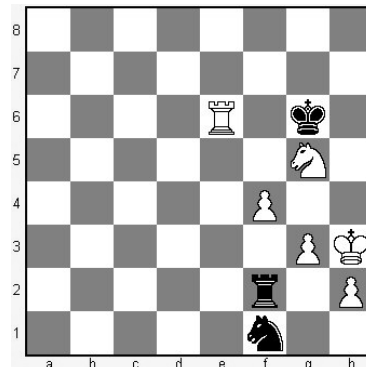

Zie diagram.

25... Kd6
(indien 25...g5 dan 26.Pxc6+
Ke6 27. Pxa7 gxf4 28. g4 en
wint)

26. Tc1 c5 27. b4 cxb4 28. Tc6+
Ke7 29. axb4 Tb8 30. Ta6 Tb7
31. b5 Txb5
(anders gebeurt immers 32.
Txa7 gevolgd door Pc6+)

32. Txa7+ Kf6 33. Tf7+ Ke6 34.
Txg7 Tb3+ 35. Kg4 Tb2 36. Pf3
Tf2 37. Pg5+ Kf6 38. Txx7 Pe3+
39. Kh3 Kg6 40. Te7 Pf1 41.
Te6+

(Zie diagram. Nu kon zwart
gerust opgeven)

41... Kg7 42. Te1 Pxx2 43. Th1
Pf3 44. Pxf3 Txf3 45. Tb1 Tc3
46. Kh4 Tc5 47. g4 Tc4 48. f5
Kh6 49. Tb6+
(1-0)

Anecdote uit 1945 over Alex Vinken

In 1945 gaf Alex Vinken een simultaan aan 36 borden. Een simultaangever speelt normaliter met wit. Maar Vinken maakte voor een speler een uitzondering. Voorzitter Govers mocht met wit spelen. Deze buitengewoon goed van de tongriem gesneden voorzitter, die bij iedere gelegenheid een passend en toepasselijk woordje wist te produceren, had grote retorische gaven. Zijn schaakkwaliteiten waren daarmee niet in overeenstemming. De voorzitter kreeg dus als enige van Alex Vinken het voorrecht om met wit te mogen spelen. Alex Vinken wist toen niet, dat tussen Govers en Piet Römgens een afspraak was gemaakt om Alex tegen Alex te laten spelen...

De twee bestuursleden namen tegenover elkaar plaats, zodat ze elkaars borden konden overzien. De simultaangever speelde bij Römgens 1.e4 en toen hij bij Govers kwam speelde Govers dezelfde zet. Vinken gaf 1...c5 als antwoord. Dit werd door Römgens, die dit van de overkant gezien had, ook gespeeld. Op soortgelijke wijze werd iedere zet van Vinken door de twee niet-werkelijke tegenstanders overgenomen. Aan beide borden ontstond dus dezelfde stelling. Het was toen inderdaad Alex, die onbewust tegen Alex speelde.

Bij de 25ste zet had hij in de gaten, wat die twee van plan waren. Alex Vinken zorgde toen dat Govers een stuk won en dus moest Piet Römgens een stuk verliezen! Dit was voor Alex de proef op de som en hij liet duidelijk merken, dat hij door had wat deze twee grapjassen van plan waren. Voor die twee was de lol er toen van af en zij gaven tegelijkertijd op.

Het totale resultaat, dat Alex Vinken behaalde was 30 gewonnen partijen, 1 ging verloren en vijf eindigden in remisé. Een van zijn winstpartijen behaalde Vinken in een 'blindpartij' tegen Lambert Bemelmans.

Limerick

*Een Italiaans meester uit Roma
Schaakte thuis eens tegen zijn oma
Hij verloor keer op keer
En zei: "dat gebeurt mij niet meer"
Ik haal eerst het pionnendiploma*